

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Miskolczi Tamás ügyvéd által képviselt felperesnek a Kohlmann Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen vételár megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. január 29. napján kelt 32.G.44.736/2014/35. számú ítélete ellen az alperes által 38., a felperes által 40. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Köteles a felperes megfizetni az alperesnek 15 napon belül 350.000 (Háromszázötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

A feljegyzett fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az irányadó tényállás szerint a 2006. február 6. óta felszámolás alatt álló ...Kft. (a továbbiakban: ... Kft.) ügyvezetője 2005. május 1-jéig az alperes, 2005. január 27-től 2006. február 6-ig pedig a felperes volt. A felperes a cégnek 2004. december 13-tól, míg az alperes az alapításától a tagja.

A 2003. május 17-én kelt átvételi elismervény szerint az alperes a felperestől baráti kölcsönként 10.000.000 forintot vett át azzal, hogy a visszafizetés határideje a tulajdonát képező XII. kerületi ingatlan eladásakor esedékes.

A 2004. szeptember 29-i okiratban az alperes, mint a ... Kft. ügyvezetője elismerte, hogy a felperes a ... Bt. résztulajdonosi hányadának vételárából 3.000.000 forint összeget fizetett be a ... Kft. bankszámlájára.

A 2004. október 28-i elismervény szerint az alperes, mint a cég ügyvezetője 5.102.553 forintot vett át a felperestől.

A 2005. április 12-i elismervény szerint az alperes a felperestől a társaság részére 3.500.000 forint tagi kölcsönt vett át. 2005. május 16-án a felperes és a ... Kft. tagi kölcsön nyújtására vonatkozó szerződést kötött 1.600.000 forint, míg 2006. február 10-én 2.000.000 forint tekintetében.

A ... Kft. 2005. január 1-jétől december 31-ig terjedő időszakra a főkönyvi kivonat tartalma szerint a felperes tagi kölcsön követeléseként 17.720.743 forint összeget tartott nyilván,

amelyből ezen időszakra nézve 15.000.000 forint került kiegyenlítésre a „Forgalom tartozik” rovata szerint.

A 2004. december 13-i üzletrész adásvételi szerződés szerint a felperes eladta, az alperes pedig megvásárolta a felperes tulajdonában lévő törzsbetét 5 %-át névértéken 2.451.000 forintért. A szerződés szerint a vételár a szerződés aláírásával egyidejűleg került kifizetésre.

2005. február 17-én a felek megállapodást írtak alá, melyben rögzítették, hogy a felperes 2004-ben 18.000.000 forintot adott kölcsön ... nak, aki ezt a társaságba tagi kölcsönként fizette be, a kölcsönösszeget nem kellett visszafizetni, ennek ellenértékéként engedte át az alperes a felperesnek 5 %-os üzletrészét. A 6. pontban foglalt megállapodás szerint, ha a Kft. pénzügyi helyzete stabilizálódik, de a felperes mégis úgy dönt, hogy a továbbiakban nem kíván a kft. tagja lenni, úgy az alperes kötelezettséget vállal arra, hogy ezt az üzletrészt 18.000.000 forintért megvásárolja. A 7. pont szerint a felek úgy rendelkeztek, hogy ez a minimális vételár abban az esetben is érvényesíthető, ha a társaság nem nyereséges, illetőleg hitellel terhelt.

A felek a 2005. február 20-i megállapodásukban rögzítették, hogy a 2/2005. számú taggyűlési határozat alapján a felperes 12.620.743 forint összegű tagi kölcsönt nyújtott a ... Kft.-nek kamatmentesen. A 4. pont szerint az alperes, mint a Kft. tulajdonosa kötelezettséget vállalt arra, hogy amennyiben a saját tulajdonát képező családi házat el tudja idegeníteni, úgy a felperes által nyújtott tagi hitelt kiváltja. Ennek legkésőbbi határideje a megállapodás szerint 2005. december 31. napja volt.

A felperes és az alperes között 2005 folyamán a viszony megromlott, a különböző kölcsönügyletek kapcsán vita alakult ki köztük, a felperes pótmagánvádlóként az alperessel szemben büntetőeljárást is indított, melyet a ... Bíróság 29.B.34.396/2010/5. számú végzésével büncselekmény hiányában megszüntetett.

A büntetőeljárásban a felperes az alperessel szemben kártérítés címén polgári jogi igényt érvényesített, majd 2012. július 17-én levélben szólította fel az alperest, hogy fizessen vissza a 2005. február 17-i megállapodás alapján 18.000.000 forintot, míg a 2003. május 17-i alapján 10.000.000 forintot, a 2005. február 20-i megállapodás szerint pedig 12.620.743 forintot.

A felperes módosított keresetében 18.000.000 forint és 2006. február 7-ig járó, évi 6 %-os kamata tekintetében - a 2005. február 17-i megállapodás alapján - üzletrész vételára, másodlagosan kölcsön jogcímén, míg 12.620.743 forint és 2005. február 20-tól járó kamata tekintetében - a 2005. február 20-i megállapodás szerint - tagi kölcsön átvállalása jogcímén kérte az alperes marasztalását.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a 2005. február 17-i és 20-i megállapodásokat nem írta alá, vitatta az okiratok valódiságát is, továbbá elévülési kifogást terjesztett elő. Vitatta a kereseti követelésben foglalt összegek megfizetését, a február 20-i megállapodással kapcsolatosan követelt összeg tekintetében azt is hangsúlyozta, hogy a tagi kölcsön visszafizetésével legfeljebb a cég tartozna.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 1.270.000 forint perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 188.214 forint állam által előlegezett szakértői díjat, míg úgy rendelkezett, hogy a felperes költségmentessége folytán le nem rótt 1.500.000 forint kereseti illetéket az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott szakértői bizonyítás alapján a kereseti követelések alapjául megjelölt két okirat tekintetében megállapította, hogy a névaláírások valóságát a felperes bizonyította, az alperes pedig a Pp. 3. § /3/ bekezdése szerinti tájékoztatás ellenére sem tudta igazolni az okiratok meghamisításának tényét, illetőleg azt, hogy nem egyidejűleg kerültek rá az aláírások.

Az elsőfokú bíróság a 2005. február 17-i megállapodást tartalma szerint üzletrész visszavásárlására vonatkozó megállapodásnak minősítette, amelyben az üzletrész tulajdonosa, tehát a felperes, mint eladó gyakorolhatja ezen jogát, ha a felperes kilép a cégből, vagy megszűnik ügyvezetői tisztsége. Az alperes 18.000.000 forintért vállalta az üzletrész visszavásárlását. A törvényszék megállapította, hogy a felperes a társaságból nem lépett ki, illetőleg a felek üzletrész visszavásárlása tekintetében szerződést nem kötöttek, így a felperes üzletrész vételára címén nem érvényesíthet igényt az alperessel szemben. Azt a tényt, hogy az üzletrész visszavásárlására újabb üzletrész adásvételi szerződést kötöttek volna, a felek maguk sem állították. A törvényszék arra tekintettel, hogy a felperes anyagi-jogi igénye fennálltnak hiányát állapította meg, mellőzte ezzel kapcsolatosan az elévülési kifogás érdemi vizsgálatát.

A 18.000.000 forintos követelés kölcsön jogcímén való érvényesítése körében a törvényszék megállapította, hogy a felperes ügyvezetői tisztsége a felszámolás elrendelésével megszűnt, így az üzletrész vételára, vagy a 3. pontban megjelölt kölcsön összege, amennyiben ténylegesen kölcsön visszafizetésében állapodtak volna meg a felek, ezen időponttól járt volna vissza a felperesnek.

E körben azonban az alperes elévülési kifogását alaposnak ítélte. Álláspontja szerint a felperes a Pp. 3. § /3/ bekezdése szerinti tájékoztatás ellenére sem tudta igazolni azt, hogy követelése nem évült el. A megállapodás 6.a. pontja szerint 2006. február 6-án vált esedékessé a követelés. A felperes azonban a Ptk. 327. § /1/ bekezdése szerinti, az elévülés megszakítására alkalmas jogcselekményt nem bizonyított. A becsatolt iratokból megállapítható volt, hogy felperes a pótmagánvádas eljárásban polgári jogi igényt jelentett be kártérítés jogcímén, azaz a jelen perben érvényesített igénytől eltérő jogcímen. Ezen kívül az igény pontos összegét a vádindítvány nem tartalmazza, és az egyéb rendelkezésre álló okiratok sem igazolják, hogy a jelen perben elbírált követelését érvényesítette-e bírósági úton.

A törvényszék álláspontja szerint egy kárigényre vonatkozó és összecszerűen meg nem jelölt polgári jogi igény nem szolgálhat az üzletrész vételára, illetőleg kölcsön jogcímén előterjesztett anyagi-jogi igény tekintetében az elévülés megszakítására. Megállapította tehát a törvényszék, hogy az igény e körben 2011. február 6-án elévült, a 2012. július 17-i felszólítás az elévülési határidőn túl érkezett. A továbbiakban tehát nem bírt jelentőséggel, hogy a 18.000.000 forint ténylegesen az üzletrész vételára volt-e, vagy ilyen összegű kölcsönt adott-e a felperes az alperesnek.

A 2005. február 20-i megállapodás alapján - tagi kölcsönrel kapcsolatosan - érvényesített követelés körében a törvényszék megállapította, hogy a felek a Ptk. 198. § /1/ bekezdése szerinti olyan atipikus megállapodást kötöttek, amelyben az alperes vállalta a társaság helyett a tagi kölcsön visszafizetését a felperesnek. A megállapodás alapján a követelés a 4. pontban említett ingatlan eladásakor vált esedékessé, erre pedig 2006. október 16-án került sor. A fenti indokok alapján e körben is megalapozottnak ítélte az alperes elévülési kifogását, így etekintetben is elutasította a keresetet.

A Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperes javára az ügyvédi munkadíjból álló elsőfokú perköltség megfizetésére. Ugyanakkor a szakértői bizonyítás állam által előlegezett költségeinek megfizetésére a Pp. 80. § /2/ bekezdése alapján az alperest marasztalta, figyelemmel arra, hogy ezen költség azon alaptalan alperesi tényállításokkal kapcsolatosan merült fel, mely szerint az alperes a per tárgyát képező megállapodásokat nem írta alá.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet kereseti kérelme szerinti megváltoztatását kérte.

Álláspontja szerint az üzletrész vételár jogcímén érvényesített követelése nem évült el, ugyanis a pótmagánvádas eljárásban részletes kifejtést nyert a polgári jogi igény. Feltüntetésre került a Kft. 5 %-os üzletrészenek 18.000.000 forintos vételára, valamint a 12.620.743 forintos tagi kölcsön is. Ez szolgált alapjául a Btk. 318. § /5/ bekezdése szerint előterjesztett csalás büntette miatti vádnak. Nem helytálló tehát, hogy nem került sor a követelés bírósági úton való érvényesítésére.

A 2005. február 17-i megállapodás 6.a. pontja értelmében nem volt határidőhöz kötve a felek kötelezettségének teljesítése. A megállapodás szerint az alperes kötelezettsége akkor áll be, amikor a felperes úgy határoz, hogy nem kíván a társaság tagja lenni, és kéri az alperest az üzletrész visszavásárlására. Ettől elválik a kamatfizetési kötelezettség keletkezése. Az ügyvezetői megbízatás megszűnése csupán a kamatigény érvényesítésének esedékességét határozza meg, ugyanakkor az üzletrész vételár visszafizetésének kötelezettsége ettől függetlenül áll be, és független a társaságból való kilépés tényétől is. A társaságból azért nem lépett ki a felperes, mert az alperes nem volt hajlandó az üzletrész adásvételi szerződés megkötése mellett a vételár kifizetésére. A kifejtettek miatt helytelen az elsőfokú ítélet azon álláspontja, hogy a követelés elévült.

A 12.620.743 forintos tagi kölcsön tekintetében a követelés esedékessége 2006. október 16-ra, az alperes általi ingatlanértékesítésre tehető. A pótmagánvádas eljárás keretén belül ezen követelést is érvényesíteni kívánta a felperes, így ez sem évült el.

Az alperes fellebbezésében az öt perköltség megfizetésében marasztaló rendelkezés mellőzését, másodlagosan a perköltség 50 %-os mértékre való leszállítását, harmadlagosan pedig a megfizetésére 12 havi részletfizetés engedélyezését kérte. Hangsúlyozta, hogy a felperes teljes személyes költségmentessége miatt a szakértői bizonyítással a felperesnek költsége nem merült fel, azt az állam előlegezte. Erre tekintettel a Pp. 80. § /2/ bekezdése alkalmazásának nincs helye, hisz az csak az ellenérdekű fél költségeinek megtérítésére tartalmaz rendelkezést. Mindemellett a szakértői bizonyításra a felperes érdekkörében és a

felperes indítványa alapján került sor, hiszen nem csupán az alperes, hanem a tanú is vitatta az aláírások valóságát. Egyebekben pedig utalt arra, hogy a törvényszék az elévülési kifogásra alapítva utasította el a keresetet, így a bizonyítás lefolytatására szükségtelenül került sor.

Amennyiben az elsődleges és másodlagos fellebbezési kérelmet tekintetben az ítéletábra nem találná alaposnak, úgy fellebbezésében és a csatolt költségmentességi nyilatkozatban feltárt vagyoni és jövedelmi körülményekre tekintettel 12 havi részletfizetés engedélyezését kérte.

Fellebbezést nyújtott be az ítélet indokolásával szemben is, annak megállapítását kérve, hogy a 2/2005. számú taggyűlési határozat elfogadásra nem került, az szabályos és mindenki által aláírt okiratként nem áll rendelkezésre.

A felek fellebbezési ellenkérelmükben az ítéletnek a másikuk által támadott részében való helybenhagyását kérték.

A felperes és az alperes fellebbezése az alábbiak szerint nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges és egyben elégséges körben lefolytatta a bizonyítást, az annak során szerzett peradatokat helyesen értékelve, érdemben helyes tényállást állapított meg, a keresetet elutasító döntésével és indokai érdemével az ítéletábra egyetértett.

A felperes a 2005. február 17-én kelt megállapodásra alapítva 18.000.000 forint és kamatai, míg a 2005. február 20-i megállapodásra alapítva 12.620.743 forint és kamatai megfizetésére kérte az alperes kötelezését.

A 2005. február 17-én kelt megállapodás perben releváns 6.a./ pontja tartalmánál fogva egy feltételtől függő üzletrész visszavásárlási megállapodást foglal magában, melynek értelmében az alperes visszavásárlási kötelezettsége akkor áll be, ha a felperes kilép a társaságból. A felperes a társaságból nem lépett ki, a feltétel tehát nem következett be, ekként helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperesnek ezen megállapodás alapján nem keletkezett a vételár megfizetése iránt igénye.

Helyesen utalt arra is, hogy üzletrész vételára jogcímén más okból sem alapos a felperes követelése: az üzletrész visszavásárlására újabb adásvételi szerződést a felek nem kötöttek, tehát más szerződés sem ad alapot a felperesnek a követelés üzletrész vételár jogcímén való érvényesítésére.

Amennyiben a 6.a./ pontban foglalt megállapodást - a felperes másodlagos hivatkozása szerint - a felek leplezett szándékának megfelelően kölcsönnek lehetne minősíteni, akkor is csupán a társaságból való kilépéssel keletkezett volna a felperes javára az alperes részéről fizetési kötelezettség. Mindezen túl azonban az ítéletábra utal arra, hogy a szerződés egyéb rendelkezései (a megállapodás 4., 5. pontja) tartalmánál fogva kizárják a kölcsön jogcímén való igényérvényesítést, hiszen a felek ebben rögzítették, hogy az alperesnek kölcsön jogcímén nincs fizetési kötelezettsége, a 18.000.000 forintos összeg ugyanis a felperes által megvásárolt alperesi üzletrész vételárának minősül.

Annyiban helytálló a felperesi fellebbezés, hogy a szerződés 6.a./ pontjának második fordulata csupán a kamatkövetelés, nem pedig a tőke esedékességének feltételeként határozza meg vagylagosan a kilépést, illetve az ügyvezető tisztségnek a megszűnését. Arra tekintettel ugyanakkor, hogy az alperesnek a tőkeösszeg tekintetében visszafizetési kötelezettsége nem keletkezett, a kamat esedékességével kapcsolatosan felhozott felperesi érvelés ezen követelés elbírálására érdemi kihatással nincsen.

A felperes a 2005. február 20-i megállapodásra alapítva kölcsön jogcímen érvényesített követelést.

A megállapodás tartalmilag az alperes részéről tartozás elvállalásnak minősül, ennek értelmében az alperes bizonyos feltételtől függő hatállyal, a megnevezett ingatlana értékesítésének bekövetkeztével vállalta, hogy a Kft. helyett visszafizeti a felperesnek a cég tagi kölcsön tartozását. A feltétel bekövetkezésére, tehát az ingatlan eladására 2006. október 16-án sor került, ekkor a követelés esedékessé vált.

Az elsőfokú bíróság az alperes elévülési kifogását ekörben érdemben vizsgálva megalapozottan, az ítéletében felhívott körülmények helyes értékelés útján jutott arra a jogkövetkeztetésre, hogy a felperes által előterjesztett pótmagánvád-indítványban a polgári jogi igény érvényesítésére irányuló kérelem a tartalmánál fogva, míg az alpereshez 2012. július 17-i keltezéssel intézett fizetési felszólítás a már időközben bekövetkezett elévülésre tekintettel nem volt alkalmas az elévülés Ptk. 327. § /1/ bekezdésében foglaltak szerinti megszakítására.

A pótmagánvád-indítványában a felperes kilenc pontban foglalta össze a tényállást, ezek majd mindegyikében különböző összegeket megjelölve, különböző jogcímekre utalással írta le azt a tényállást, amelynek alapján az alperes büntetőjogi felelősségre vonását kéri. Az indítvány legvégén tett nyilatkozat szerint: „Polgári jogi igényt bejelent a sértett a ... által okozott kár megtérítése.”. A nyilatkozat összességében nem kellően konkrét, nem kellően határozott, a felperes a pótmagánvád-indítványban a polgári jogi igényt olyan hiányos tartalommal terjesztette elő, amely alapján az igénynek a jelen perben érvényesített igényvel való azonossága nem állapítható meg.

Az ítéletábra nem ítélte alaposnak az alperes fellebbezését sem. A Pp. 80. § /2/ bekezdésének rendelkezése az alperesi fellebbezésben foglaltakkal szemben akkor is alkalmazandó, ha az egyik fél helyett az állam előlegezett költséget, azaz ha a perbeli esetben az alperesi magatartás következtében merült fel a felperesi oldalon, de a felperes teljes személyes költségmentességére tekintettel az állam által megelőlegezetten perköltség. Az elsőfokú bíróság tehát alappal marasztalta az egyébként pernyertes alperest az általa tett nyilatkozatok folytán felmerülő perköltség megfizetésében.

Nem teljesíthető a megfizetendő perköltség összegének leszállítására irányuló fellebbezési kérelem sem, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú eljárásra visszaható hatállyal az alperes személyes költségmentesség, illetőleg részleges személyes költségmentesség kedvezményével nem rendelkezik.

Nincsenek meg az eljárásjogi feltételei az állam javára fizetendő perköltség esetén a részletfizetés elrendelésének sem, a Pp. 217. § /3/ bekezdése a részletekben való teljesítés

engedélyezésére az ellenérdekű peres felek egymással szembeni marasztalása körében ad lehetőséget, az állam javára fizetendő illeték, illetőleg egyéb perköltség tekintetében nem. Alapítan az alperesnek az elsőfokú ítélet indokolásával szembeni fellebbezési kérelme is. A fellebbezésben foglaltakkal szemben az elsőfokú bíróság ugyanis nem állapította meg a 2/2005. számú taggyűlési határozat létrejöttét, nem minősítette annak érvényességét, vagy hatályosságát, arról az elsőfokú ítélet tényállásában (3. oldal 3. bekezdés) és jogi indoklásában (9. oldal 3. bekezdés) kizárólag a 2005. február 20-i szerződés részeként, annak 3./ pontját mintegy idézve tesz említést. A hivatkozott határozat létrejöttének, illetve jogszerűségének vizsgálata jelen per tárgyát nem képezte.

A kifejtettek tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján helybenhagyta.

Mindkét fél eredménytelenül fellebbezett, a másodfokú eljárásban mindketten teljes személyes költségmentesség kedvezményével rendelkeztek, így a feljegyzett fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § /1/ bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli.

A Pp. 78. § /1/ bekezdése értelmében mindegyik fél a saját, alapítan fellebbezése után köteles lenne a másik fél javára megfizetni a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § /2/ bekezdés c./ pontja és /5/ bekezdése alapján számított összegnek a /6/ bekezdés szerinti mérséklése útján megállapított - Áfa-t is magában foglaló - ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget. Ennek egymásba való beszámítása útján a felperes által az alperes javára fizetendő másodfokú perköltség összegét az ítéletábra 350.000 forintban határozta meg.

Győr, 2016. október 13. napján

Dr. Lezsák József sk.
a tanács elnöke

Dr. Maurer Ádám sk.
előadó bíró

Dr. Mészáros Zsolt sk.
bíró